

svoje nesrečno delo. Če so Nemci dobili prej 150 občin, da so odrekle državi pomoč v prenesenem delokrogu, našli bodo jih lahko Čehi več tisoč. Družabno občevanje z uradniki in častniki, ki ne soglašajo s Čehi, bodo ustavili, državnemu društvu Rudečega križa bodo odrekli vsako podporo, državnih poslopij občine ne bodo zidale, Čehom nasprotnim uradnikom in častnikom ne bodo dajali stanovanj ter jim odrekli vsako pomoč, občine ne bodo več pobirale davkov, ne bodo sprejele nobenega nemškega dopisa ne od uradov ne od drugod. Ako vse to ne bo pomagalo, še vedó Čehi za druga sredstva, o katerih pa še molčijo. Odpor Čehov proti vladi je dobro organiziran. V Pragi je glavni odporni odbor, v vsakem okraju so pododbori. Vidi se, da Čehi niso strahopetneži in naša želja je samo, da bi se Slovenci od njih učili.

Štajarski Nemci.

Skoro ne preteče dan, da bi ne imeli prilike poročati o kakem novem pojavu zagrizene nestrpnosti štajarskih Nemcev nasproti Slovincem. V državnem zboru so se vršile volitve v delegacije. V vsaki deželi, kjer prebiva več narodov, ponudi večina manjšini prostor v delegacijah. To bi morali storiti tudi štajarski Nemci. Prepustiti bi nam morali vsaj eno leto delegatsko, drugo leto namestniško mesto, ker tudi štajarski Slovenci morajo plačevati skupne davke. Toda tega še dosedaj nikdar niso storili in tudi letos ne. In vendar bo se letos samo za vojaštvo tirjalo okoli 40 milijonov novega davka, a štajarski Slovenci niti govoriti ne bomo mogli, ampak molčati bomo morali in plačati. Nerazumljivo, kako morejo še nekateri Slovenci vedno podpirati po Spodnjem Štajaru nemška prizadevanja. Zasepljenost!

Vojska v Južni Afriki.

Buri so obkolili vsa mesta, v kojih se nahajajo večje angleške posadke tako na pr. Makefing, Ladysmith, Kimberley in druge. Pri mestu Dundee so premagali Buri Angleže ter vzeli mesto. Najnovejša poročila pravijo, da je tudi Makefing izgubljen za Angleže, kajti vsled obstreljevanja je začelo mesto goreti. Buri hočejo tako dolgo oblegati mesta, da se jim udajo bodisi prostovoljno ali pa prisiljena z gladom.

Dopisi.

Iz Frama. (Vinogradske reči.) Trgatev smo letos lahko in hitro dovršili, kajti bila je pičla in slaba. Najstarejši ljudje se komaj takega branja spominjajo ter pravijo, da l. 1850 je bilo tako slabo. Na dveh oralih se je komaj nabral eden polovnjak slabe tekočine. Le trije vinogradi so dali nekoliko boljšo trgatav, bojda zaradi žvepljanja; eden pa tudi brez žvepljanja.

Zaradi žvepljanja še nismo na čistem; kmet še vedno z glavo majoč govori: »To ne bo nič pomagalo«. Letos so trije gospodi svoje grozdje žveplili; pisatelj je hodil gledat nalašč ter našel prav dobro ohranjeno grozdje. Eden gospod R. je celo devetkrat žvepljal. Neki posestnik pa ni nič žvepljal, pa je imel najzdravejše grozdje; in njegova gorica je na polnoč obrnjena. Zato je morebiti prav resnično, da ima gospa luna veliko moč in upliv na plesnivec, kakor nekateri posestniki trdijo; ali pa je moko vreme plesnivec zakrivilo. Ako pa bočemo uspeh žvepljanja imeti, nas strokovnjaki učijo, da moramo že pred cvetom štipati, in to delo večkrat ponoviti, ako dež žveplo opere; da se mora žvepljati v lepem, mirnem, solnčnem vremenu; ako ti danes dež opere žveplo, moraš jutri ali v bližnjem ugodnem vremenu zopet žvepljati. Vendar pa ne smeš žvepla predebelo nasipati, da se grozdički ne osmodijo. Zautane rozge porezi, da grozdje zadosti zraka dobi. Zato bomo morali trse v rajde ali vrste spravljati ali saditi, da veter in solnce lažje

do posameznih trsov pride, seveda, pa tudi toča. Črnina je zdržala, pa je nimamo.

Tudi bodoče leto nam malo obeta, ker rozge so poškodovane, palež črni jih je požgal. Rozge so do vrha vse progaste. Mislili smo, da je to zakrivila skropitva ob solncu, pa brž ne bo, ker tudi pred solncem poskropljeni trsi kažejo tako bolezen. Zato ne bomo imeli grobanja. Ker požgane rozge bi v zemlji strohnele, oke pa bi ne pognale. Rozati bomo morali na reznike, brez locnov, ker rozge so slabo dozorele, in zima jih bo umorila. Nekateri gospodarji dajo opaljene rozge umivati z nekoj tekočino, ter pravijo, da dosežejo dober uspeh. Tudi prerani mraz je 9., 10. oktobra nizkim goricam močno škodoval, je listje osmodil, in še menda oke umoril.

Brajde so se letos najbolj skazale. Nekateri maloposestniki so nabrali 2—3 polovnjake, ko jih drugi v velikih goricah dobili niso. Brajde malo truda stanejo; da jim postaviš sohe in rante, da jih obrežeš, povežeš in pa obereš. Prostora za brajde ima sleherni posestnik obilno; vsako tretje leto pa moraš trsek zagnojiti, potem si boš jesen prepeval:

Tam gori za hramom
en trsek stoji,
je z grozdom obložen,
da komaj drži!

Iz Dunaja. (Za ponesrečence po uimah) je stavil državni poslanec g. Jožef Žičkar sledeči nujni predlog: »V teku leta 1899 je naredila toča v političnih okrajih Brežice in Slov. Gradec veliko škodo. V brežiškem davkarskem okraju znaša škoda po uradni ceni 20.980 gld., v kozjanskem okraju 59.712 gld. in v sevniskem okraju 133.941 gld. Vsled te nezgode vlada v mnogih občinah veliko pomanjkanje. Podpisani stavijo vsled tega naslednji predlog: Visoka zbornica naj sklene: Pozivljamo visoko c. kr. vlado, da ukrene vse potrebno v pomoč ponesrečencem.« Dunaj, dne 17. okt. 1899. Žičkar, Berks, Robič, dr. Gregorec, Povše itd.

Od Sotle. (Za uravnavo Sotle) so se potegnili tudi naši poslanci v državnem zboru. Gosp. J. Žičkar je stavil sledeči nujni predlog: »Štaj. deželni zbor je dne 28. aprila 1899 sklenil: Deželnemu odboru se nalaga, da poižveduje, v koliko je uravnavo Sotle po rogačkem, šmarskem, kozjanskem, brežiškem okraju potrebna in mogoča, da se posvetuje s hrvatsko vlado, ali smatra uravnavo Sotle potrebno in v koliko hoče pri delu pomagati in da se obrne do visoke c. kr. vlade za pomoč. Deželni odbor naj o uspehih svejega poižvedovanja v bodočem zasedanju poroča, oziroma naj stavi potrebne predloge.

Obravnave deželnega zbora o tej stvari dokazujejo, da je škoda, koja povzročuje vsako leto Sotla in njeni pritoki, velikanska. Tudi v letošnjem letu so bili zopet premnogi posestniki ob Sotli občutno oškodovani.

Podpisani vsled tega nujno predlagajo: Visoka zbornica naj sklene: Pozivljamo vis. c. kr. vlado, naj stori takoj potrebne korake, da se bržkobrž uravna tok Sotle in njenih pritokov v smislu sklepov deželnega zbora štajarskega.« Dunaj, dne 18. okt. 1899. Žičkar, Berks, Gregorec, Robič itd.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) se odpelja prihodnji teden na Dunaj k škofovskemu zborovanju, ki se začne dne 7. novembra.

(Imenovanje.) Č. g. Ivan Vreže, veroučitelj na mariborskem učiteljsišču, je imenovan udom izpraševalne komisije za učiteljsko usposobljenost.

(Iz vojaških krogov.) Stotnikom prvega razreda je imenovan gosp. Martin Žunkovič, učitelj na kadetni šoli v Mariboru. Nadporočnikom je imenovan g. Bogumil Žitek, pri 4. pionirskem bataljonu v Ptuj.

(Za slovensko mladino.) Za mladinsko slovstvo velezaslužen gosp. Anton Kosi, učitelj v Središču, je izdal ravnokar že VIII. zvezek Zabavne knjižice za slovensko mladino. Vsebina zvezka je zanimiva, duh, v katerem je knjižica urejena, vse hvalevreden, zato opozarjamo prijatelje mladine z veseljem na ta zvezek, da ga omislijo sebi in mladini.

(Za železničarske uslužbenke.) Železniški minister je obljubil, da se železničarskim uradnikom in uslužbencem zboljšajo plače letos s 1. novembrom. Za to zboljšanje plač imata največ zaslug krščansko-socialna poslanca Tuzel in dr. Krek. A kaj storijo mokrski poslanci za delavce? Nič, samo kričijo.

(Nesreča.) V sredo dne 18. okt. se je v Preradu fare Sv. Marije niže Ptuj požgala šestna deklica J. Korpar. Pasli ste s starejšo sestro krave ter kurili ogenj. Starejša deklica gre, da zavrne krave, med tem pa pride mlajša preblizu ognja in obleka se ji vname. Skočila je sicer v neko mlako, a prepozno, že drugi dan je vsled opeklin revica umrla.

(Novi štajarski namestnik.) V državnoborskih krogih se govori, da pride tržaški namestnik grof Goess (v Gradec kot namestnik. V Trst pa nameravajo poslati barona Dipaulija, ker bi se ga radi iznebili iz državnega zbora, kjer ima velik upliv. O grofu Goessu se govori, da ga usposablja za namestniški posel bolj njegovo grofovstvo nego njegove zmožnosti. V Trstu je plesal po taktu laških uradnikov in je bil vsled tega pri Slovincih skrajno nepriljubljen.

(Umrli.) V Št. Juriju ob južni železnici je umrl dne 25. t. m. gosp. Ivan Šuklje, c. kr. poštar in posestnik, oče znanega narodnega zdravnika dr. Hinka Šukljeta v Celju. — V Št. Petru v Medvedovem selu je umrl bivši ondodni učitelj gsp. Anton Kristan v starosti 71 let.

(Naenkrat znajo slovenski.) Celjski trgovec z železnino Joh. Radakovits je hud Nemec, kateremu slovenščina nikakor ne diši. Pač pa mu diše slovenski groši. Ker so se v zadnjem času začeli slovenski trgovci gibati ter premišljevati, ali bi se nadalje jemali železo pri naših narodnih nasprotnikih, Radakovits ni bil len ter dal hitro tiskati samoslovenske dopisnice, s katerimi naznanja slovenskim trgovcem prihod svojega agenta. Toda slovenski trgovci vkljub tem dopisnicam še nadalje premišlujejo, kako bi se izvili nemškimi trgovci. In prav je tako!

(Popačenost mladine na celjski nemški gimnaziji.) O tej stvari smo dobili naslednje pojasnile: Sorodniki pokojnega dr. Janežiča so pri grobu izročili nekatere vence s trakovi učenkam šolskih sester, da jih ne-sejo domov. Na potu proti domu, ne na pokopališču, potegne, kolikor se je dosedaj doglalo, splošno znan razposajen fant prvega gimnazijskega razreda za slovenski trak tako, da pade venec in trak deklici iz rok in ga pobere č. šolska sestra. Potem fant zbeži. Nekateri drugi fanti (eden ali dva) so še klical: Abzug Windische! Trak torej ni raztrgan, venec tudi ne, in se ni nič vplenilo. Venec je daroval Sokol in ne Čitalnica.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jožef Kardinar, veroučitelj na samostojnih slovenskih gimnazijskih razredih v Celju, je nameščen kot veroučitelj na višji gimnaziji v Celju. Na samostojne slovenske gimnazijske razrede je č. g. A. Cestnik, dosedaj mestni kapelan v Brežicah. Za Brežice je nastavljen č. g. Franc Lom, dosedaj v začasnem pokoju.

(Iz Frama) nam pišejo; Dne 26. okt. je pobrala nemila smrt g. Andreja Vehovarja, bivšega kmeta na Slivnici, ki je zadnji čas živel v Framu pri svojih goricah. Pokojnik je bil dober kristijan, pa tudi zvest Slovenec, ki je pri vseh volitvah stal neprestrašeno na narodni strani. V svoji dolgotrajni boleznij je opetovano sprejel svete zakramente. Njegovo truplo je na Slivnici prepeljano. N. p. v. m.!

(Iz šole.) Nadučitelji so postali gg.: pri Sv. Antonu pri Sevnici Jurij Avgustinčič, učitelj v Dobju, pri Sv. Petru v Medvedovem